

III. ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

*Коротюк О. В.,
кандидат юридичних наук,
докторант кафедри кримінального права
та криминології
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ
ORCID ID: 0000-0003-0081-3901*

DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2019.3/110-123>

УДК: 343.3

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАЙБІЛЬШ ТИПОВІ ФОРМИ ПОСЯГАНЬ НА ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ ЗА ЗАРУБІЖНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Анотація. У статті проведено аналіз кримінально-правових положень зарубіжних країн, які відображають основні типові форми посягань на об'єкти авторського права та суміжних прав. Встановлено, що кримінальна відповідальність за згадані діяння передбачена у більшості країн світу.

Метою статті є дослідження питання щодо кримінальної відповідальності за найбільш типові посягання на об'єкти авторського права і суміжних прав за зарубіжним законодавством.

Досить поширеними формами суспільно небезпечних посягань на об'єкти авторського права є «присвоєння авторства», «плагіат» та «примушення до співавторства». Злочини, що посягають на об'єкти авторського права, як правило, розміщуються у розділах «Злочини проти конституційних прав і свобод людини і громадянина», «Злочини проти власності», а в окремих випадках виділяються в окремий розділ «Злочини проти інтелектуальної власності». Аналіз кримінального законодавства зарубіжних країн дозволяє дійти висновку, що типові форми посягань на об'єкти авторського права і суміжних прав включають в себе діяння, пов'язані з: а) незаконним уведенням в товарний обіг об'єктів авторського права і суміжних прав у супереччя установленій законодавством процедурі. Ці різновиди посягань представлені такими формулюваннями кримінально-правових норм зарубіжного законодавства: формулювання, що позначають діяння щодо ввезення чи іншого переміщення об'єктів авторського права і суміжних прав (наприклад, перевезення, переміщення, імпорт, експорт тощо); формулювання, що позначають діяння щодо придбання і зберігання об'єктів, які не можуть перебувати в обігу (зокрема, придбання, зберігання, складування, свідоме володіння з метою торгівлі або включення в торговий обіг, незаконно створеними об'єктами, товарами, у тому числі якщо вони були імпортовані; отримання та ін.); формулювання, що позначають діяння, пов'язані із впровадженням об'єктів до товарного обігу чи вчиненням будь-яких дій з метою подальшого введення в обіг, у тому числі діяння щодо введення в обіг

обладнання для незаконного створення об'єктів авторського права і суміжних прав (наприклад, використання об'єктів без контрольного маркування та за відсутності авторських договорів, уведення в господарський оборот, уведення в обіг, зміна, усунення з примірників об'єктів символів і знаків охорони права тощо); б) незаконним виробництвом (створенням) та/або незаконним використанням таких об'єктів. На ці посягання вказують такі формулювання кримінально-правових положень: формулювання, якими позначаються дії, пов'язані із незаконним створенням об'єкта права інтелектуальної власності, внесенням певних змін до об'єкта чи інформації про об'єкт, а також діяння щодо незаконного здобуття прав на об'єкт (наприклад, присвоєння авторства або примус до співавторства, плагіат, відтворення, копіювання, підробка або наслідування тощо); формулювання, якими позначаються діяння щодо незаконного використання і розповсюдження об'єктів (зокрема, незаконне використання, незаконне розповсюдження, продаж чи пропозиція до продажу, збут тощо); загальні формулювання, що позначають будь-які зі зазначених вище посягань, а також інші посягання на об'єкти авторського права і суміжних прав (наприклад, порушення права, будь-які інші форми використання об'єктів, інше посягання на права, порушення будь-якого з прав тощо).

Ключові слова: об'єкти авторського права, об'єкти суміжних прав, типові форми суспільно небезпечних посягань, інтелектуальна власність, кримінальна відповідальність, зарубіжне кримінальне законодавство.

Постановка проблеми. Кримінальна відповідальність за вчинення суспільно небезпечних посягань на об'єкти авторського права і суміжних прав передбачена у кримінальних законах більшості країн світу. В чинному кримінальному законодавстві України зазначене питання належним чином не врегульовано, що створює певні труднощі на практиці під час притягнення винних осіб до відповідальності за вчинення відповідних дій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти аналізу кримінально-правових норм, які стосуються цих різновидів злочинних діянь, розглянуті у роботах Р. А. Волинця, К. М. Крилової, А. С. Нерсеяна, Ю. В. Носіка, О. Е. Радутного, М. І. Хавронюка та деяких інших. Однак кримінально-правові положення зарубіжних держав, що встановлюють відповідальність за подібні посягання, не підлягали комплексному вивченню й аналізу. Тому доцільним і актуальним видається розглянути ці кримінально-правові норми.

Отже, метою статті є дослідження питання щодо кримінальної відповідальності за найбільш типові посягання на об'єкти авторського права і суміжних

прав за зарубіжним законодавством.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Вважаємо, що найбільш повне дослідження цих положень може бути здійснене на основі підходу, визначеного Р. А. Волинцем, за якого здійснена систематизація актів зарубіжного кримінального законодавства з виокремленням таких їх типів, як акти, що передбачають відповідальність за типові форми посягань (впливу) і за нетипові форми таких посягань¹. Типовими формами вважаються ті, що відображають найбільш істотні, поширені характеристики посягання та заподіюваної ним шкоди². З урахуванням цього слід виділити такі положення кримінального законодавства зарубіжних країн, що позначають найбільш типові форми розглядуваних посягань.

У ст. 201 КК Республіки Білорусь, розміщеній у главі 23 «Злочини проти конституційних прав і свобод людини і громадянина», передбачена кримінальна відповідальність за «порушення авторських, суміжних, винахідницьких та патентних прав», що включає в себе покарання за такі діяння: а) присвоєння авторства або примус до співавторства (ч. 1 ст. 201 КК Республіки Білорусь);

¹ Р. Волинець, *Кримінально-правова охорона фондового ринку: сучасний стан та перспективи вдосконалення: монографія* (Київ, Дакор 2018) 103.

² Там само, 132

б) незаконне розповсюдження чи інше незаконне використання об'єктів авторського права, суміжних прав (ч. 2 ст. 201 КК Республіки Білорусь)¹. При цьому в літературі вказується, що формулювання «присвоєння авторства» щодо об'єктів авторського права може виражатися у випуску під своїм ім'ям чужого твору, переробці драматичного твору в оповідальний твір із збереженням основної сюжетної лінії, опублікуванні чужого твору анонімно або під псевдонімом, або наукового твору тільки під своїм ім'ям без зазначення співавторів тощо².

У Кримінальному кодексі Російської Федерації у Главі 19 «Злочини проти конституційних прав і свобод людини і громадянина» міститься стаття 146 «Порушення авторських і суміжних прав», що включає такі положення щодо кримінальної відповідальності за посягання на об'єкти права інтелектуальної власності: а) присвоєння авторства (плагіат) (ч. 1 ст. 146); б) незаконне використання об'єктів авторського права або суміжних прав, а також придбання, зберігання, перевезення контрафактних примірників творів або фонограм з метою збуту (ч. 2 ст. 146)³.

Кримінальне законодавство Республіки Молдова відзначається значною деталізацією об'єктивної сторони діянь, які посягають на об'єкти права інтелектуальної власності. У ст. 185–1 Кримінального кодексу Республіки Молдова «Порушення авторського права і суміжних прав», що розміщується у главі V «Злочини проти політичних, трудових та інших конституційних прав громадян», передбачається кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав, якщо обсяг порушених прав обчислюється у великих розмірах, вчинене шляхом:

а) відтворення творів або об'єктів суміжних прав з метою продажу або про-

позиції до продажу, імпорту, експорту, а саме складування, перевезення примірників творів, фонограм у згаданих цілях або будь-яких інших форм використання об'єктів авторського права чи суміжних прав з метою отримання прибутку без згоди правовласника;

б) здача в прокат, обмін або інша форма надання в розпорядження третіх осіб безоплатно або за плату, тобто складування в цих цілях або інше використання примірників творів, фонограм у будь-якому вигляді або формі без контрольного маркування та за відсутності на момент контролю авторських договорів, укладених з правовласниками;

в) продаж або пропозиція до продажу, здачі в прокат, імпорту або зберігання технічного обладнання чи його частин, призначених для полегшення доступу до програм організацій мовлення;

г) вказівки на примірниках творів чи фонограм неправдивої інформації про належність і межі здійснення авторського права та суміжних прав, а також будь-якої іншої інформації, що може ввести в оману користувача;

г) невідповідне застосування контрольних марок, інших ніж на матеріальних носіях, зазначених у додатках до заяви про видачу контрольних марок, на примірниках творів і фонограм, що використовуються без згоди правовласника;

д) зміна, усунення з примірників творів і фонограм символів і знаків охорони авторського права і суміжних прав, зазначених власником цих прав; усунення з примірників творів і фонограм інформації про управління авторським правом і суміжними правами; усунення технічних засобів охорони авторського права і суміжних прав;

е) присвоєння авторства або примушування до співавторства (ч. 1 ст. 185–1);

¹ В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Республіки Білорусь, Кримінальний кодекс Республіки Молдова* (Київ, ОВК 2016) 148.

² Н Ахраменко, А Барков, В Хомич (под ред) *Уголовный кодекс Республики Беларусь: Научно-практический комментарий* (Минск, ГИУСТ БГУ 2010) 431

³ Уголовный кодекс Российской Федерации от 13.06.1996 № 63-ФЗ <http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_10699/b683408102681707f2702cff05f0a3025daab7ab/> дата звернення 15.11.2019.

є) незаконні маркування, продаж, імпорт, експорт, перевезення чи зберігання контрольних марок, їх фальсифікація (ч. 2 ст. 185–1)¹.

У ч. 2 ст. 246–2 КК Республіки Молдова «Фальсифікація і контрафакція продукції» передбачено кримінальну відповідальність за контрафакцію продукції (тобто фальсифікацію продукції, що полягає у виготовленні її у комерційних цілях без наявності на неї супровідних документів, документів про походження, якість та відповідність), що вчинено відносно продукції, яка є або включає в себе охоронюваний об'єкт права інтелектуальної власності, спонукання третіх осіб до вчинення таких дій, що вчинені у великих розмірах².

Кримінальний закон Азербайджанської Республіки містить такі положення, що встановлюють відповідальність за посягання на об'єкти права інтелектуальної власності, розташовані в главі 21 «Злочини проти конституційних прав і свобод людини і громадянина»:

а) ст. 165 «Порушення авторських і суміжних прав», що передбачає відповідальність за незаконне використання об'єктів авторського або суміжних прав, тобто видання під своїм ім'ям або інше привласнення авторства на чужий науковий, літературний, художній чи інший твір, його незаконне перевидання чи розповсюдження, примус до співавторства;

б) ст. 165–1 «Порушення виключного права користування топологією інтегральної схеми», що встановлює відповідальність за зняття копії з топології інтегральної схеми в будь-якій формі, у тому числі шляхом включення її в цілому, або в будь-якій її частині в інтегральну схему, за винятком зняття неоригінальної частини топології інтегральної схеми, а також застосування, доставка,

пропонування до продажу, продаж топології або інтегральної схеми, що складається з цієї топології, або введення їх в господарський оборот в іншій формі без дозволу автора або іншого власника права;

в) ст. 165–2 «Незаконне використання інформаційних збірників», що встановлює відповідальність за незаконне використання інформаційних збірників, якщо це заподіяло шкоду у значному розмірі;

г) ст. 167–2 «Незаконне виробництво, ввезення, продаж або розповсюдження літератури, предметів релігійного призначення та інших інформаційних матеріалів релігійного змісту», що передбачає відповідальність за виробництво, ввезення з метою продажу або розповсюдження, продаж або розповсюдження літератури, предметів релігійного призначення та інших інформаційних матеріалів релігійного змісту без відповідного дозволу³.

Крім того, у главі 24 «Злочини у сфері економічної діяльності» КК Азербайджанської Республіки у ст. 205–2 «Умисне знищення, підробка, виготовлення незаконним шляхом, використання та продаж контрольних марок» встановлено відповідальність за перелічені у назві статті дії, якщо вони завдали значної шкоди⁴.

У Кримінальному кодексі Республіки Казахстан у главі 6 «Кримінальні правопорушення проти власності» відповідно до ст. 198 «Порушення авторських і (або) суміжних прав» підлягає покаранню незаконне використання об'єктів авторського і (або) суміжних прав, а саме придбання, зберігання, переміщення, виготовлення контрафактних екземплярів об'єктів авторського права і (або) суміжних прав з метою збуту, або привласнен-

¹ В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Республіки Білорусь, Кримінальний кодекс Республіки Молдова* (Київ, ОВК 2016) 343–344.

² . В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Республіки Білорусь, Кримінальний кодекс Республіки Молдова* (Київ, ОВК 2016) 388

³ В Станіч, В Менчинський (під ред) *Кримінальний кодекс Азербайджанської Республіки, Кримінальний кодекс Республіки Казахстан* (Київ, ОВК 2016) 129–131

⁴ Там само.

ня авторства, або примушення до співавторства¹.

У главі 19 «Злочини проти конституційних прав і свобод людини і громадянина» розділу VII «Злочини проти особистості» Кримінального кодексу Республіки Таджикистан передбачено відповідальність за присвоєння авторства (плагіат), а також примушення до співавторства, якщо ці діяння заподіяли автору або іншому правовласнику великий збиток (ч. 1 ст. 156); незаконне використання об'єктів авторського права або суміжних прав, а також придбання, зберігання, транспортування або пересилання незаконних копій творів або фонограм з метою збуту, якщо ці діяння заподіяли велику шкоду (ч. 2 ст. 156)².

У Кримінальному кодексі Республіки Грузія передбачено відповідальність за посягання на об'єкти авторського права і суміжних прав у ст. 189, згідно з якою карається присвоєння авторства або примушення до співавторства на об'єкт авторського права (ч. 1 ст. 189); репродукування твору, фонограми, відеограми чи бази даних з порушенням Закону Грузії «Про авторські і суміжні права» або самовільне придбання, імпорт, зберігання, продаж, передача у користування, передача їх копій або (і) інше посягання на права власника авторських, суміжних прав або виготовлювача бази даних, вчинене з метою отримання доходу у великому розмірі (ч. 3 ст. 189)³.

Кримінальний закон Республіки Узбекистан містить одну статтю, що встановлює відповідальність за посягання на об'єкти авторського права та об'єкти промислової власності. Зокрема, у ст. 149 «Порушення авторських та винахідницьких прав» передбачено кримінальну відповідальність за присво-

єння авторства, примус до співавторства на об'єкти інтелектуальної власності, тобто розголошення без згоди автора відомостей про ці об'єкти до їх офіційної реєстрації або публікації⁴.

У Кримінальному кодексі Республіки Болгарія норми, що встановлюють відповідальність за злочини, котрі посягають на об'єкти авторського права та окремі об'єкти права промислової власності, розміщені в окремому розділі VII «Злочини проти інтелектуальної власності» глави 3 «Злочини проти прав громадян». До таких посягань відносяться:

– у ст. 172а передбачено кримінальну відповідальність за запис, відтворення, розповсюдження, передачу в ефір або передачу шляхом технічного засобу або використання іншим способом чужого твору науки, літератури або мистецтва без передбаченої законом згоди власника авторського права (ч. 1); вчинення таких самих дій щодо звукозапису, відеозапису чи радіограми, телевізійної програми, програмного забезпечення чи комп'ютерної програми (ч. 2);

– згідно із ст. 173 карається видання або використання під своїм іменем або під псевдонімом чужого твору науки, літератури або мистецтва, або значної його частини;

– відповідно до ст. 174 підлягає покаранню особа, яка, зловживаючи своїм службовим становищем і не беручи участі у творчій роботі із створення винаходу, корисної моделі або промислового дизайну, або твору науки, літератури або мистецтва, включить себе як їхнього співавтора⁵.

У Кримінальному кодексі Латвійської Республіки виділяються такі норми, що встановлюють відповідальність за посягання на об'єкти авторського права і суміжних прав:

¹ В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Азербайджанської Республіки, Кримінальний кодекс Республіки Казахстан* (Київ, ОВК 2016) 339–340

² В Станіч, В Менчинський (під ред) *Кримінальний кодекс Республіки Таджикистан* (Київ, ОВК 2019) 99–100

³ Уголовный кодекс Республики Грузия от 22 июля 1999 года <<https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16426/143/tu/pdf>> дата звернення 15.11.2019.

⁴ Уголовный кодекс Республики Узбекистан от 22.09.1994 <<http://www.lex.uz/docs/111457>> дата звернення 15.11.2019

⁵ А Лукашов, Й Айдаров, Уголовный кодекс Республики Болгария (СПб, Юридический центр Пресс 2001) 298

– ст. 148 «Порушення авторських і суміжних прав», відповідно до якої підлягає покаранню умисне порушення авторських або суміжних прав, що виявилось у порушенні авторських прав на публікацію або оголошенні, або використанні твору, а також у порушенні прав власників суміжних прав (ч. 1); присвоєння авторських прав, примушування шляхом насилля або погрози його застосування, або шантажу до відмови від авторства, або до співавторства (ч. 3);

– ст. 149 «Незаконні дії з об'єктами авторських і суміжних прав», якою карається отримання матеріальної вигоди від використання об'єктів авторських і суміжних прав шляхом опублікування, об'явлення, публічного виконання чи іншого використання з порушенням авторських або суміжних прав (ч. 1); придбання з метою реалізації, зберігання або переховування вказаних об'єктів (ч. 2)¹.

Кримінальний кодекс Литовської Республіки містить главу XXIX «Злочини проти інтелектуальної і промислової власності», в якій розміщено такі положення:

1) ст. 191 «Присвоєння авторства», за якою підлягає покаранню видання під своїм ім'ям чи публічне розголошення чужого твору літератури, науки, мистецтва або його частини (ч. 1); використання службового становища або застосування психічного примусу і примушування автора визнати іншу особу співавтором або наступником авторських прав, або примус до відмови від авторських прав (ч. 2);

2) ст. 192 «Незаконне відтворення твору літератури, науки, мистецтва, розповсюдження, перевезення або зберігання незаконних копій», в якій передбачено відповідальність за дії, визначені у назві статті, а також за імпорт, експорт незаконних копій творів;

3) ст. 193 «Знищення або зміна відомостей про авторські права або про

володіння суміжними правами», згідно з якою підлягає кримінальному покаранню знищення чи зміна у комерційних цілях відомостей про розпорядження авторськими або суміжними правами, зміна відомостей про умови і порядок користування твором².

У Кримінальному кодексі Естонської Республіки законодавцем передбачено окрему главу, в якій об'єднано норми, що передбачають відповідальність за злочини, котрі посягають на об'єкти права інтелектуальної власності. Зокрема, у главі 15 «Злочини проти інтелектуальної власності» містяться такі положення:

1) ст. 277 «Порушення особистих немайнових прав автора або виконавця твору» передбачено відповідальність за оприлюднення чужого твору або виконання твору від свого імені (плагіат) або інше порушення особистих прав автора чи виконавця твору;

2) ст. 278 «Порушення майнових прав автора або власника суміжних прав», де встановлено відповідальність за порушення майнових прав автора або власника суміжних прав у випадку відсутності ознак злочинів, передбачених ст. 280 КК;

3) ст. 280 «Оборот піратських копій», де встановлено відповідальність за: торгівлю піратською копією (ч. 1); публічне виконання, демонстрацію суспільству чи трансляцію суспільству твору з використанням при цьому піратської копії (ч. 2); відтворення твору чи об'єкта суміжних прав без дозволу автора, власника прав (ч. 3); увезення чи вивезення піратської копії (за відсутності ознак контрабанди) (ч. 4)³.

Заслуговує на увагу підхід німецького законодавця до криміналізації подібних діянь. У Кримінальному кодексі Федеративної Республіки Німеччини злочинні посягання на об'єкти права інтелектуальної власності представлено наступним чином. У § 11 визначено, що

¹ А Лукашова, Э Саркисова, *Уголовный кодекс Латвийской Республики* (СПб, Юридический центр Пресс 2001) 165–167

² В Павилонис, Н Манцев, А Дракшен, В Казанскен, *Уголовный кодекс Литовской Республики* (СПб, Юридический центр Пресс 2003) 286–289

³ В Запелавов, *Уголовный кодекс Эстонской Республики* (СПб, Юридический центр Пресс 2001) 251–254.

аудіовізуальні твори, носії даних, ілюстрації та інші зображення є еквівалентними письмовим матеріалам.

Згідно із § 74d підлягають вилученню і знищенню письмові матеріали, які мають такий зміст, що їх розповсюдження буде відповідати елементам кримінального діяння. Такі заходи застосовуються у разі, якщо хоча б одна копія згаданих матеріалів була незаконно розповсюджена або призначалася для такого розповсюдження. При цьому обладнання, яке використовувалося для виготовлення цих матеріалів або призначалося для виробництва письмових матеріалів, зокрема, таблиці, рамки, шрифти, блоки, негативи і трафарети, підлягає знищенню (ч. 1 § 74d). При цьому відповідно до ч. 4 § 74d поняття «розповсюдження» також означає надання доступу до письмових матеріалів або, принаймні, однієї їх копії для публіки шляхом її демонстрації, розміщення афіші або іншим способом¹. Правовим наслідком застосування цих заходів є припинення права власності і права розпорядження відповідними об'єктами (§ 74e).

У Кримінальному кодексі Королівства Іспанія кримінально-правові норми, що встановлюють відповідальність за посягання на об'єкти права інтелектуальної власності, розміщені в окремій главі XI «Про злочини, пов'язані з інтелектуальною і промисловою власністю, ринком і споживачами». До цих посягань віднесено наступні:

а) відтворення з метою наживи і на шкоду третім особам, плагіат, поширення або оприлюднення повністю або частково літературного, художнього або наукового твору, а також його переробка, інтерпретація або художнє виконання, зафіксоване на будь-якому носії або передане в будь-який інший спосіб, без дозволу власників відповідних прав інтелектуальної власності або їх правонаступників, що підлягає покаранню

у вигляді позбавлення волі і штрафу. Важливо відзначити, що рівень суспільної небезпеки цього діяння ставиться в залежність від розміру вигоди, отриманої внаслідок його вчинення і розміру завданої діянням шкоди. Відтак, у випадку отримання винною особою «незначної фінансової вигоди» кримінальним законом передбачається право суду призначити покарання у вигляді штрафу у значно меншому розмірі або у вигляді громадських робіт; а у разі, коли розмір завданої шкоди не перевищує 400 євро, діяння кваліфікується як проступок щодо власності, за що передбачено покарання у вигляді обмеження волі або штрафу (ч. 1 ст. 270, ст. 623). При цьому більш суспільно небезпечним визнається діяння з огляду на вартість незаконно вироблених об'єктів чи значний розмір шкоди, отримання доходу у значних розмірах, а також у разі належності винного до кримінальної організації чи асоціації, які займаються незаконною діяльністю в сфері інтелектуальних прав, або у разі використання у вчиненні злочину неповнолітнього (ст. 271);

б) навмисне і без відповідного дозволу експортування і зберігання екземплярів творів, продукції або виробів, вказаних вище; імпорт без відповідного дозволу таких творів і продукції незалежно від того, чи мають вони законне або незаконне походження в країні походження. При цьому імпорт вказаної продукції із країн-членів Європейського Союзу не підлягає покаранню, якщо такі твори і продукція були придбані у вказаних країнах безпосередньо у власника прав на ці твори або продукцію чи з його дозволу (ч. 2 ст. 270)².

Варто звернути увагу на підхід законодавця Франції до криміналізації посягань на об'єкти права інтелектуальної власності. Зокрема, положення Кримінального кодексу Французької Республіки містять вказівку на те, що визначення суб'єкта злочину відбувається на під-

¹ Strafgesetzbuch (StGB) Deutschland vom 15. Mai 1871 <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_74d.html> дата звернення 15.11.2019.

² В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Королівства Іспанія* (Київ, ОВК 2017) 128.

ставі норм спеціального законодавства. Наприклад, згідно із ст. 226–2 КК Франції, якщо діяння було вчинене з використанням друкованих або аудіовізуальних засобів масової інформації, спеціальні положення законів, що регламентують діяльність засобів масової інформації, застосовуються для визначення осіб, які підлягають відповідальності¹.

У Франції кримінальна відповідальність за посягання на об'єкти права інтелектуальної власності передбачена у Кодексі про інтелектуальну власність 1992 року та в інших законах. Важливо, що немайнові права авторів і виконавців не входять до сфери кримінально-правової охорони. Посягання на об'єкти авторського права і суміжних прав визначені у положеннях Кодексу про інтелектуальну власність, а саме:

- у ст. L. 335–2 передбачена кримінальна відповідальність за контрафакцію, якою визнається будь-який випуск у світ рукопису, музичного твору, твору живопису або дизайну чи будь-якого іншого твору, опублікованого чи записаного повністю або частково всупереч законам і регламентам, які відносяться до власності авторів;

- згідно із ст. L. 335–3 караним є будь-яке відтворення, показ чи передача в ефір яким би то не було способом твору з порушенням авторських прав, визначених законом; крім того, караним визнається і порушення будь-якого з прав створювача програми ЕОМ, що визначені у ст. L. 122–6 Кодексу (наприклад, відтворення програми для ЕОМ повністю чи частково, переклад, переробка, пропозиція на ринку за плату, здача в прокат тощо), а також будь-яке присвоєння повністю або частково кінематографічного або аудіовізуального твору;

- у ст. L. 335–2–1 передбачено кримінальну відповідальність за суспільно

небезпечні посягання на ЕОМ, а саме: випуск, доведення до відома публіки чи засобів масової інформації програми для ЕОМ; підбурювання до публічного рекламування чи використання програми ЕОМ;

- згідно із положеннями ст. L. 335–4 Кодексу про інтелектуальну власність карається будь-яка фіксація, відтворення, розповсюдження чи доведення до загального відома за плату чи безоплатно, будь-яка передача у телевізійний ефір яких-небудь вистави, фонограми, відеозапису чи телевізійної програми, вчинені без необхідного дозволу артиста-виконавця, виготовлювача, студії по виробництву аудіовізуальних творів; також карається імпорт і експорт цих об'єктів;

- відповідно до ст. L. 343–4 підлягає кримінальному покаранню будь-яке порушення прав виготовлювача бази даних².

У Кодексі про кіно та анімаційні фільми Французької Республіки 2009 р. передбачено кримінальну відповідальність за посягання на такі об'єкти права інтелектуальної власності, як відео-, кінофільми та аудіовізуальні твори. Наприклад, у положеннях цього нормативно-правового акта передбачено кримінальну відповідальність за порушення положень дозволу на показ кінофільму; випуск в обіг чи показ кінематографічного твору без дозволу³.

При цьому, окремі карані діяння передбачені безпосередньо у Кримінальному законі Франції. Зокрема, відповідно до ст. 313–6–2 КК Французької Республіки карається продаж або пропозиція до продажу чи виставлення на показ від продажу, або передача прав чи надання засобів з метою продажу чи передачі прав володіння під час спортивної, культурної або комерційної демонстрації, або спектаклю, без дозволу на це виробника, організатора чи особи, яка володіє правами на ці демонстрацію чи спектакль⁴.

¹ В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Французької Республіки* (Київ, ОВК 2017) 133

² К Крылова, Уголовно-правовая охрана результатов интеллектуальной деятельности в Российской Федерации, Франции и Швейцарии (сравнительно-правовое исследование) (дисс канд юрид наук, Москва 2014)103–108

³ Там само.

⁴ В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Французької Республіки* (Київ, ОВК 2017) 163

У ст. 226–8 КК Франції передбачена відповідальність за будь-який випуск без дозволу особи зібрання (монтажу), виконаного з її словами або зображенням. У цій нормі також міститься посилання на регулятивне законодавство щодо визначення за допомогою його положень особи, яка є суб'єктом злочину¹.

Подібний підхід можна побачити також у кримінальному законодавстві Швейцарської Конфедерації. Злочинні посягання на об'єкти авторського права та суміжних прав містяться у Федеральному законі про авторське право і суміжні права від 09.10.1992 та інших законах. До них відносяться такі злочинні посягання:

– згідно із ст. 67 Закону карається використання твору неправомірним способом або способом, що відрізняється від дозволеного автором; оприлюднення чи зміна твору, використання твору для створення похідного твору; виготовлення примірників творів; публічна пропозиція, відчуження чи введення в оборот примірників твору; декламування, представлення або виконання твору або інші дії, що роблять твір доступним для сприйняття у зоровій чи звуковій формі; розміщення твору таким чином, що кожен може отримати до нього доступ; розповсюдження твору по радіо, телебаченню чи аналогічним способом, передача його технічними засобами; передача в ефір і ретрансляція; здача в прокат програми для ЕОМ;

– не зазначення джерела запозичення у творі (ст. 38 Закону);

– у ст. 69 Закону встановлена відповідальність за наступні діяння: трансляція виступу виконавця по радіо, телебаченню або іншими аналогічними способами; виготовлення фонограми, відеозапису або запис його на інший носій; публічна пропозиція, продаж або іншим способом уведення в обіг примірника виступу; ретрансляція виступу за допомогою технічних засобів; діяння, в результаті якого

виступ стає доступним для зорового або слухового сприйняття, передача в ефір або по кабелю; використання виступу під неправдивим іменем; надання в користування виступу, фонограми, відеозапису, передача яким-небудь способом, коли кожен може отримати до нього доступ; відтворення таких об'єктів, продаж і введення їх в оборот; ретрансляція передачі організацій ефірного і кабельного мовлення і відтворення запису такої програми, введення в обіг примірника програми; виробництво вказаних об'єктів;

– у ст. 70 передбачено відповідальність за незаконне використання авторського і суміжних прав, вчинене без необхідного дозволу від автора чи іншого правоволодільця, вчинене щодо творів, які перебувають під федеральним наглядом; згідно із ст. 40 Закону такому нагляду підлягають управління винятковими правами на виконання і трансляцію музичних творів, створення фонограм і відеозаписів цих творів та їх використання².

У Кримінальному кодексі Нідерландів передбачена відповідальність за такі посягання на об'єкти права інтелектуальної власності:

– ст. 326 b встановлено відповідальність за неправдиве проставлення якогось імені або якого-небудь знаку у творі літератури, науки, мистецтва чи ремесла, фальсифікацію справжнього імені чи справжній знак з метою створення видимості того, що цей твір був створений особою, чие ім'я або знак поставлено на ньому або у ньому (ч. 1); за умисний продаж, пропозицію до продажу, доставку, володіння з метою продажу або ввезення в європейську частину Королівства вказаного твору, на якому неправдиво поставлено чие-небудь ім'я або який-небудь знак, або справжнє ім'я чи знак були фальсифіковані, ніби цей твір був створений особою, чие ім'я або знак поставлені на ньому (ч. 2)³.

¹ Там само, 134

² К Крылова, Уголовно-правовая охрана результатов интеллектуальной деятельности в Российской Федерации, Франции и Швейцарии (сравнительно-правовое исследование) (дисс канд юриди наук, Москва 2014) 113–119

³ Б Волженкин, *Уголовный кодекс Голландии* (СПб, Юридический центр Пресс 2001) 402.

Кримінальний кодекс Республіки Сан-Маріно визначає такі посягання на об'єкти авторського права і суміжних прав:

– згідно із ст. 202 КК «Примусове присвоєння духовних цінностей» карається примусове присвоєння авторства на науковий, літературний, художній твір, твір прикладного мистецтва, декоративний зразок; цією ж нормою встановлено відповідальність за відтворення, розповсюдження або використання повністю або частково такого твору¹;

– у ст. 308 КК «Фальсифікація та зміна маркування оригінального твору чи марки продукції» встановлена відповідальність за фальсифікацію чи зміну маркування авторського твору, а також за розповсюдження такої продукції чи роботу з марками або фальсифікованим маркуванням, або його ввезення, придбання чи зберігання для подальшого розповсюдження;

– відповідно до ст. 309 КК «Продукти та авторські твори з маркуванням, призначеним для обміну» підлягає покаранню виготовлення, ввезення чи зберігання для розповсюдження авторських творів мистецтва, промислової чи сільськогосподарської продукції з назвами, маркуванням або іншими знаками, що вводять в оману відносно походження, якості, складу і авторського твору² [20, 204–205].

У Кримінальному кодексі Республіки Польща вчинення кримінально караного діяння з використанням друкованих видань розглядається в окремих випадках як кваліфікована ознака діяння (наприклад, § 2 ст. 216 КК)³. Крім того, в кримінальному законі міститься низка норм, що забороняє введення в обіг творів визначеного змісту (наприклад, статтею 255а забороняється розповсюдження матеріалів, що сприяють вчинен-

ню злочину терористичного характеру; статтею 256 – таких, що містять пропаганду фашистського та іншого тоталітарного устрою держави тощо⁴). Крім того, не допускається перебування в обігу продукції, що є неналежно маркованою або містить підроблене чи видалене маркування; за вчинення таких дій передбачена кримінальна відповідальність у ст. 306 КК Республіки Польща⁵.

У ст. 293 КК Республіки Польща зазначено про застосування до комп'ютерних програм положень щодо кримінальної відповідальності за придбання речі, отриманої за допомогою забороненого діяння, або її збут, прийняття чи приховування (ст. 291), а також за придбання речі, про яку на підставі супутніх обставин необхідно і можна припустити, що вона була отримана за допомогою забороненого діяння, збут, прийняття і приховування такої речі (ст. 292)⁶.

У Кримінальному кодексі Чеської Республіки кримінальна відповідальність за посягання на об'єкти авторського права і суміжних прав передбачена у розділі 4 «Кримінальні посягання проти промислових прав і авторського права». До цих посягань віднесено наступні:

– згідно із положеннями ст. 270 «Порушення авторських прав, прав, пов'язаних з авторським, а також прав на бази даних» визначено відповідальність за порушення охоронюваного законом права автора на твір, художнє виконання, звуковий чи аудіовізуальний запис, радіо- чи телепередачу або базу даних;

– у ст. 271 «Контрафакція та відтворення результатів творчої діяльності» встановлено кримінальну відповідальність за підробку предмету творчого мистецтва або наслідування творчого вираження іншого автора з метою представлення його як оригінального твору того, хто наслідує (ч. 1 ст. 271); отри-

¹ С Максимов, *Уголовный кодекс Республики Сан-Марино* (СПб, Юридический центр Пресс 2002) 147.

² С Максимов, *Уголовный кодекс Республики Сан-Марино* (СПб, Юридический центр Пресс 2002) 204–205

³ В Станіч, В Менчинський (під ред) *Кримінальний кодекс Республіки Польща* (Київ, ОВК 2017) 84

⁴ В Станіч, В Менчинський (під ред) *Кримінальний кодекс Республіки Польща* (Київ, ОВК 2017) 99.

⁵ Там само, 117

⁶ В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Республіки Польща* (Київ, ОВК 2017) 110–111

мання вигоди від цього діяння, а також вчинення його у значному розмірі вказує на підвищену суспільну небезпеку¹.

Кримінальний кодекс Королівства Бельгії передбачає кілька норм, покликаних забезпечити неможливість перебування в обігу певних різновидів товарів, у тому числі таких, що порушують або можуть порушити права власника об'єкта права інтелектуальної власності. До цих положень належать наступні:

1) у ст. 213 КК встановлена відповідальність за використання будь-яких контрафактних документів², у тому числі щодо товарів, які перебувають на ринку;

2) у ст. 299 КК Бельгії передбачена відповідальність за «свідоме сприяння опублікуванню чи розповсюдженню будь-якої друкованої продукції, у якій не будуть зазначені справжні ім'я та юридична адреса автора і видавця», що підлягає покаранню тюремним ув'язненням і штрафом. Однак відповідно до положень цієї ж статті тюремне ув'язнення не застосовується у разі, якщо друкований текст, що не має цих реквізитів, є частиною публікації, походження якої відомо по попередньому опублікуванню; крім того звільняються від покарання особи, які повідомлять ім'я видавця, а також вуличні торговці, особи, які розклеюють оголошення, продавці та розповсюджувачі, які повідомлять про особу, яка передала їм друковані видання³.

Аналіз кримінального законодавства Туніської Республіки дозволяє дійти висновку про те, що законодавцем приділяється значна увага питанню недопущення перебування в обігу будь-яких творів та інших об'єктів авторського права забороненого змісту. Заборони щодо змістовного наповнення таких об'єктів переважно стосуються закликів до повстання, хоча в окремих випадках містять

доволі абстрактні і не конкретизовані формулювання щодо можливості завдання шкоди громадському порядку або моралі (наприклад, статті 121, 121a, 121b). Діяння, вчинені шляхом використання «преси чи інших засобів розголосу» розцінюються як такі, що характеризуються підвищеним ступенем суспільної небезпеки. Так, наприклад, вчинення образи публічно (тобто з використанням таких засобів) карається більш суворими покараннями (позбавленням волі на два роки і штрафом), ніж вчинення образи без використання преси і публічних засобів (статті 128–79 та 129–80)⁴.

Державне регулювання питань уведення в обіг і розповсюдження об'єктів авторського права здійснюється також шляхом встановлення правил здійснення торгівлі такими об'єктами. Порушення вказаних правил є кримінально караним діянням. У ст. 321a передбачено кримінальну відповідальність для осіб, «які хочуть вийти на дорогу в будь-якому публічному або приватному місці із метою розповсюдження книг, статей, брошур, малюнків, гравюр, літографій, стрічок, плівок і записів» без відповідної попередньої заяви і узгодження з штаб-квартирою губернаторства за місцем проживання. Відповідальності підлягають торговець або розповсюджувач такої продукції⁵.

У Кримінальному кодексі Федеративної Республіки Нігерії у ст. 491 передбачено кримінальну відповідальність для особи, яка завідомо: а) створює для продажу чи надання в користування будь-яку контрафактну копію твору, на який розповсюджується авторське право; б) продає чи передає в користування, або у торгівлі виставляє чи пропонує до продажу або передання в користування будь-яку контрафактну копію будь-якої такої роботи; в) розповсюджує контрафактні

¹ Criminal Code of the Czech Republic, Act of 8 January 2009 < <http://www.ejtn.eu/PageFiles/6533/Criminal%20Code%20of%20the%20Czech%20Republic.pdf> > дата звернення 15.11.2019.

² Н Манцев, *Уголовный кодекс Бельгии* (СПб, Юридический центр Пресс 2004) 147–148

³ Н Манцев, *Уголовный кодекс Бельгии* (СПб, Юридический центр Пресс 2004) 190–191

⁴ В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Туніської Республіки* (Київ, ОВК 2019) 44

⁵ В Станіч, В Менчинський (під ред), *Кримінальний кодекс Туніської Республіки* (Київ, ОВК 2019) 95–96

копії будь-якого подібного твору або для цілей торгівлі, або у такому ступені, щоб завдати збитки власнику авторських прав; г) шляхом публічного показу будь-якої контрафактної копії будь-якого такого твору. У ст. 492 КК Нігерії визначена відповідальність за свідоме виготовлення чи володіння яким-небудь обладнанням для цілей виготовлення копій будь-якої роботи, на яку поширюється авторське право, а також за свідоме, вчинене з метою особистої вигоди, наймання інших осіб для виконання такої роботи без згоди власника авторських прав¹.

Висновки. Таким чином, аналіз кримінального законодавства зарубіжних країн дозволяє дійти висновку, що **типові форми посягань на об'єкти авторського права і суміжних прав включають в себе діяння, пов'язані з:** а) *незаконним введенням в товарний обіг об'єктів авторського права і суміжних прав усупереч установленій законодавством процедури*. Ці різновиди посягань представлені такими формулюваннями кримінально-правових норм зарубіжного законодавства: формулювання, що позначають діяння щодо ввезення чи іншого переміщення об'єктів авторського права і суміжних прав (наприклад, перевезення, переміщення, імпорт, експорт тощо); формулювання, що позначають діяння щодо придбання і зберігання об'єктів, які не можуть перебувати в обігу (зокрема, придбання, зберігання, складування, свідоме володіння з метою торгівлі або включення в торговий обіг, незаконно створеними об'єктами, товарами, у тому числі якщо вони були імпортовані, отримання тощо); формулю-

вання, що позначають діяння, пов'язані із впровадженням об'єктів до товарного обігу чи вчиненням будь-яких дій з метою подальшого введення в обіг, у тому числі діяння щодо введення в обіг обладнання для незаконного створення об'єктів авторського права і суміжних прав (наприклад, використання об'єктів без контрольного маркування та за відсутності авторських договорів, введення в господарський оборот, введення в обіг, зміна, усунення з примірників об'єктів символів і знаків охорони права тощо); б) *незаконним виробництвом (створенням) та/або незаконним використанням таких об'єктів*. На ці посягання вказують такі формулювання кримінально-правових положень: формулювання, якими позначаються дії, пов'язані із незаконним створенням об'єкта права інтелектуальної власності, внесенням певних змін до об'єкта чи інформації про об'єкт, а також діяння щодо незаконного здобуття прав на об'єкт (наприклад, присвоєння авторства або примус до співавторства, плагіат, відтворення, копіювання, підробка або наслідування тощо); формулювання, якими позначаються діяння щодо незаконного використання і розповсюдження об'єктів (зокрема, незаконне використання, незаконне розповсюдження, продаж чи пропозиція до продажу, збут тощо); загальні формулювання, що позначають будь-які зі згаданих вище посягань, а також інші посягання на об'єкти авторського права і суміжних прав (наприклад, порушення права, будь-які інші форми використання об'єктів, інше посягання на права, порушення будь-якого з прав тощо).

REFERENCES

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

1. Akhramenko N, Barkov A, Khomych V (pod red)'Uholovnyi kodeks Respublyky Belarus: Nauchno-praktycheskyi kommentaryi'[Criminal code of the Republic of Belarus: Scientific and practical commentary] (Mynsk, HYUST BHU2010) [in Ukrainian].

¹ Criminal Code Act. Law of the Federation of Nigeria 1990 <<https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ng/ng025en.pdf>> дата звернення 15.11.2019.

2. Khavroniuk M, Kryminalne zakonodavstvo Ukrainy ta inshykh derzhav kontynentalnoi Yevropy: porivnialnyi analiz, problemy harmonizatsii: monohrafiia [Criminal law of Ukraine and other continental European countries: comparative analysis, problems of harmonization: monograph] (Kyiv, Yuryskonsult 2006) [in Ukrainian].
3. Krylova K, Uholovno-pravovaia okhrana rezultatov yntellektualnoi deiatelnosti v Rossyiskoi Federatsyy, Frantsyy y Shveitsaryy (srovnatelno-pravovoe issledovaniye) [Criminal law protection of the results of intellectual activity in the Russian Federation, France and Switzerland (comparative legal study)] (dyskand yurydyk nauk, Moskva 2014) [in Russia].
4. Lukashova A, SarkysovaYe, Uholovnyi kodeks Latvyskoi Respublyky [The Criminal code of Latvia] (SPb, Yurydycheskyi tsentr Press 2001) [in Russia].
5. Lukashov A, Aidarov Y, Uholovnyi kodeks Respublyky Bolharyia [The Criminal code of Bulgaria] (SPb, Yurydycheskyi tsentr Press 2001) [in Russia].
6. Mantsev N, Uholovnyi kodeks Belhyy [The criminal code of Belgium] (SPb, Yurydycheskyi tsentr Press 2004) 561 [in Russia].
7. Maksymov S, Uholovnyi kodeks Respublyky San-Maryno [The criminal code of San-Marino] (SPb, Yurydycheskyi tsentr Press 2002) [in Russia].
8. Nersesian A, Kryminalno-pravova okhorona prav intelektualnoi vlasnosti: monohrafiia [Criminal law protection of intellectual property rights: monograph] (Khmelnyskiy, Khmelnyskiy universytet upravlinnia ta prava 2010) [in Ukrainian].
9. Nosik Yu, Prava na komertsiiu taiemnytsiu v Ukraini: monohrafiia [Trade secrets in Ukraine: a monograph] (Kyiv, KNT 2007) [in Ukrainian].
10. Pavylonys V, Mantsev N, Drakshen A, Kazansken V, Uholovnyi kodeks Lytovskoi Respublyky [The Criminal code of Lithuania] (SPb, Yurydycheskyi tsentr Press 2003) [in Russia].
11. Radutnyi O, Kryminalna vidpovidalnist za nezakonne zbyrannia, vykorystannia ta rozgholoshennia vidomosti, shcho stanovliat komertsiiu abo bankivsku taiemnytsiu: monohrafiia [Criminal liability for the unlawful collection, use and disclosure of trade or banking secrecy information: monograph] (Kharkiv, Ksilon 2008) [in Ukrainian].
12. Stanich V, Menchynskiy V (pid red), Kryminalnyi kodeks Respubliki Bilorus, Kryminalnyi kodeks Respubliki Moldova [The Criminal Code of the Republic of Belarus, The Criminal Code of the Republic of Moldova] (Kyiv, OVK 2016) [in Ukrainian].
13. Stanich V, Menchynskiy V (pid red), Kryminalnyi kodeks Frantsuzkoi Respubliki [The Criminal Code of the Republic of France] (Kyiv, OVK 2017) [in Ukrainian].
14. Stanich V, Menchynskiy V (pid red), Kryminalnyi kodeks Respubliki Polshcha [The Criminal Code of the Republic of Poland] (Kyiv, OVK 2017) [in Ukrainian].
15. Stanich V, Menchynskiy V (pid red), Kryminalnyi kodeks Korolivstva Ispanii [The Criminal Code of the Republic of Spain] (Kyiv, OVK 2017) [in Ukrainian].
16. Stanich V, Menchynskiy V (pid red), Kryminalnyi kodeks Respubliki Tadzhykystan [The Criminal Code of the Republic of Tajikistan] (Kyiv, OVK 2019) [in Ukrainian].
17. Stanich V, Menchynskiy V (pid red), Kryminalnyi kodeks Tuniskoi Respubliki [The Criminal Code of the Republic of Tunisia] (Kyiv, OVK 2019) [in Ukrainian].
18. Volynets R, Kryminalno-pravova okhorona fondovoho rynku: suchasnyi stan ta perspektyvy vdoskonalennia: monohrafiia [Stock market criminal defense: current status and prospects for improvement: monograph] (Kyiv, Dakor 2018) [in Ukrainian].
19. Volzhenskyn B, Uholovnyi kodeks Hollandyy [The Criminal code of Netherlands] (SPb, Yurydycheskyi tsentr Press 2001) 510 [in Ukrainian].
20. Zapevalov V, Uholovnyi kodeks Estonskoi Respublyky [Criminal code of Estonia] (SPb, Yurydycheskyi tsentr Press 2001) [in Russia].

WEBSITES

21. Uholovnyi kodeks Respublyky Hruzyia [Criminal code of Georgia] ot 22 yiulia 1999 hoda <<https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16426/143/ru/pdf>> data zvernennia 15.11.2019.
22. Uholovnyi kodeks Respublyky Uzbekystan [Criminal code of Uzbekistan] ot 22.09.1994 hoda <<http://www.lex.uz/docs/111457>> data zvernennia 15.11.2019.
23. Uholovnyi kodeks Rossyiskoi Federatsyy [Criminal code of Russia Federation] ot 13.06.1996 № 63-FZ <http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_10699/b683408102681707f2702cff05f0a3025daab7ab/> data zvernennia 15.11.2019.

Korotiuk O.,
Candidate of law sciences,
Doctoral student in the Department
of Criminal Law and Criminology
Dnipropetrovsk State University
of internal affairs
ORCID ID: 0000–0003–0081–3901

DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2019.3/110-123>

CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR THE MOST BASIC TYPICAL FORMS OF COMPLIANCE OF COPYRIGHT AND ASSOCIATED RIGHTS OVER THE FOREIGN LEGISLATION

Annotation. *The article analyzes the criminal law of foreign countries, which reflect the main types of forms of encroachments on objects of copyright and related rights. It has been established that the criminal responsibility for the above-mentioned acts was foreseen in the most countries of the world.*

The purpose of the article is to investigate the issue of criminal responsibility for the most basic typical forms of compliance of copyright and associated rights over the foreign legislation.

Extremely widespread forms of socially dangerous encroachments on copyright objects are «appropriation of authorship», «plagiarism» and «coercion to co-authorship». Offenses that encroach on copyright objects are usually placed in the sections «Crimes against the constitutional rights and freedoms of man and citizen», «Crimes against property», and in some cases are placed in a separate section «Crimes against Intellectual Property». Analysis of the criminal legislation of foreign countries suggests that the typical forms of encroachments on objects of copyright and related rights include acts related to: a) the illegal entry into the circulation of objects of copyright and related rights contrary to the established legislation procedure. These types of encroachments are represented by the following wording of the criminal law of foreign law: the wording indicating the act of import or other movement of objects of copyright and related rights (for example, transportation, movement, import, export, etc.); wording indicating acts concerning the acquisition and storage of objects that could not be in circulation (in particular, acquisition, storage, conscious possession for the purpose of trade or inclusion in trade, illicitly created objects, goods, including if they were imported, receiving etc.); the wording indicating the acts related to the introduction of objects to commodity circulation or the commission of any actions for the purpose of further introduction into circulation, including acts concerning the putting into circulation of equipment for the illegal creation of copyright and related rights objects (for example, the use of objects without a check mark and in the absence of author's contracts; introduction into business turnover; introduction into circulation; change, removal from copies of objects of symbols and signs of protection of rights etc.); b) illegal production (creation) and / or illegal use of such objects. The following wording of the criminal law provisions refers to these attacks: the wording which denotes actions related to the illegal creation of the object of intellectual property rights, the introduction of certain changes to the object or information about the object, as well as acts of unlawful gain rights to the object (for example, attribution or coercion, plagiarism, reproduction, copying, forgery or imitation etc.); wording that denotes acts of unlawful use and distribution of objects (in particular, illegal use, illegal distribution, sale or offer for sale, sales etc.); general wording indicating any of the above-mentioned encroachments, as well as other attacks on the objects of copyright and related rights (for example violation of the law, any other form of use of objects, other infringement of rights, violation of any which of the rights etc.).

Key words: *objects of copyright, objects of related rights, typical forms of socially dangerous encroachments, intellectual property, criminal liability, foreign criminal legislation.*

Стаття надійшла до редакції журналу 15.11.2019.